

Nro. 38.

A' FELS. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGFELMEBOL.

Indult Bétsől, Pénteken November 7-ik napján
1806-ik élfztendőben.

B é t s.

Berlinből már érkezett ide egy Frantzia Kue-
ir az itt lévő Fr. Követhet Rochesaucauidhoz; ha-
sonlóképpen Császár ő F. géhez is egymás Fr. sze-
nély — A' Szakszonja felő menő posta útaknak
nestani zürzavaros állapotjok miatt nagy bajok van-
tereskedőirének; nem tudják miként küldhessék le-
veleiket batorsággal. Némellyek azt a' módot vet-
ék fel, hogy két útakon is küldik ugyan azon hely-
s leveleiket, remélvén, hogy ha egygyiken elűved-
s, a' másikon kézhez menyen.

A' hadi theatromról allelöl várja most az uj-
ágkivánó közönség mindenek felett a' bizonyos
irt, hogy az Orosz seregekkak a' Pruszussok-

kat való összehatsatolódások miben van; hogy fogabból valami lenni, vagy mártalini meg is van?

A' néhány felől érkezett hitelesebb tudósítások szerint, az Oktober 14, 15. és 17. dikién megverett, és elszélesztett Prusszus csapatokot, immét össze szedvén, a' tartalék s reggel es a' Generális 's Státusminister Gróf *Schulenburg* vezérlése alatt Berlinből kiment Regimentekkel *Custrin* vára mellett és az *Odera* víz mentiben egyvesültek, és állapodtak meg. Még valami 100 ezer emberre teszik a' számokat. A' fő vezérek Hertzog *Hohenthohe Ingeltingen*. A' Király *Custrin*bel *Königsbergbe* vette őját.

Napoleon Császár a' Berlin mellett lévő *Charlottenburgi* Kir. Kastelynak abban a' részében van szálláson, a' melyben a' nagy *Ludvík* szobott volt lakni annak idejében.

Azt mondják, hogy annak a' Rénsi Szövetségesekből álló seregnek, a' melly a' Princz *Jeromos* vezérlése alatt *Dresda* tájján maradt, *Stóziai Armada* nevezet adatott.

Felséges Urunk azt adatta egy közelebről kihirdettetett Patense által tudtára a' közönségnek, hogy mivel az a' vigasztaló reménsége ö Felségének, hogy az illy sok áldozatokkal szerzetett békességnek nem soká a' Lözönéséges békesség is nyomana következni, és ö Flegének a' köz jóra intézett czélozasainak estorekedésében főnyecobtségül fogna lenni, nem telyesedett bé, minthogy az óta az ö Flegé bircdalmának határai mellett számos idegin seregek össze gyülekezvén a' hadakozást immét elkezdették, a' mely miatt nem lehetne ellátani, hogy az Európai közönséges békesség mikor ál-

Ittédhatik helyre: ezen környülállásokra nézve általában meghatározta ő F. ge hogy a' hadakozó hatalmasságok között leg szorosabb *neutralisságot* tartson, hűséges alattvalóit a' hadakozás inségitől megoltalmazza, nékiek a' békességet megtartsa. Minthogy pedig ezen *neutralisságnak* bátoraságos karba való helyheztetése azt kívánja, hogy ő F. ge a' határszéleken nagy számú sereget gyűjtsön össze, a' mely rendkívül való költségek nélkül meg nem eshetik 's a' közönséges jövedelemből ki nem telik: olyan rendelést méltoztatott ő F. ge hűséges alattvalóinak megkiméltetésekre való tekintébtőlétetni, hogy minden 1000 forintra telő vagy azt fellyülhatadó ingó és ingatlan örökös vagyontól való, *fél per Cent* rendkívül való adó fordittassék ezen új költségek pótolására.

Magyar Ország.

Györből írják, hogy ezen folyó November első napján, Méltóságos *Vilt József* Györi Püspök ő Nagysága, Szombathelyi Püspök *Somogyi Leopold* Eö Méltóságán Püspökké szentelt fel. — Ugyan onnan írják; hogy Méltos. *Vilt József* Püspök Urnak Györi Püspökségbe való bé iktatása, a' mult October 21-ik napján ott fényes pompával ment végbe, a' mely alkalmatossággal mind a' Tekint. Nemes Vármegyének Réndjei, mind a' Polgárságnak katona formájába öltözött századai mind az akkor Gyöött levő Nemes Duka Regimentjének katonái parádeban ki állván, a' Méltos. Püspök Urat a' sok Püspökségekből egybe gyülekezett Papi Rendekkel a' ő Templomba kísérték, a' hol a' Püspök Ur egy hatalmas beszéddel kezdette Eö Papi hivatalját, az

után Püspöki áldást adott minden jelen lévökre. Az ebéd mind a' Püspöki palotában, mind a' Kanonok Uraknál adatott számos vendégeknak.

Német Ország,

Braunschweighból Oktob. 21-kén. A' mi kedves Hertzegünk ma haza érkezék gyalog kocsiban. A' két szemci, a' mellyeket a' golyobis megsértett, bé vannak dagadva, hanem az egygyiknek megtartatásához reménségek van az Orvosoknak.

Mündenből Oktober' 20-kán. A' *Helwig* Pruszsus Huszár Regimentje az *Erfurtban* fogságra esett sereget, annak Frankfurt felé való szállittatásaközben megszabadította, 's az azt kísérő Frantzia csoportot rész szerént össze vagdalta rész szerént el fogta. Az elszabadúlt Pruszsusok száma 6 vagy 7 ezerre telik.

Hámburghól October' 22-kén. A' 14-dik Oktoberi nevezetes tsata alatt *Jendnál* egy Swéd Stábtiszt is jelen lévén, a' tsataj mezejéről egyenesen útnak indúlt, hogy az irtóztató történetről Királyának sietve hírt vigyen. A' Schwéd csoportok, a' mellyek mind ez ideig a' *Launburgi* falúkon tsendesen kvártélyoztak a' Felső Szaksoniában folyó véres ütközetekről tudósittatván, azonnal öszve gyülekeztek az Albis mejjékre, hogy ha a' szükség kívánni találja ezen víz megett magukat védelmezhessék. Minden Schwédekhez, a' kik eddig Fr. országban tartózkodtak, rendelés érkezett Országlószékektől, hogy Fr. országot haladék né. ül hagygyák oda. a' ki ezen rendelésnek nem egedelmeskedik, el veszi hazafiui jussát. — A' Pruszsus Király és Napoleon Császár között

még semmi féle fegyvernyugvás nintsen, és a' viaskodás divatjában foly. Már az úgy nevezett Északi ármádia is előre kezdett nyomúlni Wéseltől a' Westfaliai vidékekre a' Hollandus Kiraly' vezérlése alatt, a' ki Oktober 27-kére *Münsterbe* szándékozott érkezni. A' Pruszsustsoportok a' Wésér mejjékeire vonták vissza ezen táján magokat. — Oberstlieutenant *Krusemark* Oktob 19-kén Pétersburgból Berlinbe vissza érkezvén, olyan hirt hozott mint hallik, hogy már most valósággal érkezett az Orosz seregekhez a' rendelés, hogy sietve folytassák útjokat a' tsatázó mező felé.

Lembergől ezt írták Oktober 23-kán: — „Az Orosz birodalomhoz tartozó Lengyel tartományból ide érkezett útasok azt erőssítik, hogy a' leg távolabb fekvő Regementek megmozdultak az Orosz birodalomban, és a' Pruszsiai Lengyel határszélék felé közelitnek, minthogy meghatározta. ő Orosz Császári Kelsege, hogy számos hadi sereggel segédelmére jöjjön Pruszsziának.

Olasz Ország.

A' Nápolyi tartományokban elszéledve lévő támadók még folytatják az ujj Kiraly részén lévők ellen a' leg kegyetlenebb háborút, az Anglusok segédeme által, a' kik a' Túló Calabriai partnak három kemény fészkeit még most is bírják.

Massena, a' mint a' készülleteiből látszik, leg előbb is a' magok *Amantei* fészkekből iparkodik kinyomni az Anglusokat: a' melynek minden nap várták Nápoly várossába a' hírét, hanem még eddig meg nem érkezett.

*A mostani Hadütközést illető alkudozásbéli elő-
adásoknak hátra lévő részek:*

A' Princz *Benevent* és Pruszsus rendkívül való Követ' *Knobelsdorf* között folyt hat Nyilatkoz-
tatások közzül az 1-sőt Sept. 11-kén írta a' neve-
zett Princz *Knobelsdorf*hoz. Ebben ezek a' fontos-
sabb kifejezések: — „A' Berlieni fegyveres sereg
e. h. elején útnak indúlt, a' készülétek Pruszsziá-
ban kettőzött szorgalmatossággal tételnek, és mind
ezekkel Fr. ország ellen van a' köz vélekedés sze-
rét a' czélozás. Császár ő F. g. e kényszerített
látja magát arra, hogy bátorságos állapotba hely-
heztesse magát azon Státus ellen, a' mellyet maga
a' természet határozott vala arra, hogy Fr. ország-
nak barátja legyen. Ő Cs. F. g. e tsakugyan mind-
ezekre nézve is meg nem változtatja a' Pr. Király
eránt való jó indulatját, olyan feltétel alatt, ha ezen
készületei a' Királynak nem az Orosz Udvarral va-
ló egygyezésnek következesei találnak lenni, a' ha a'
mesterkedők sugallásaik továbbá a' Berlieni Kabin-
étum által meg nem halgattatnak, &c. &c. „*Tal-
leyrand Beneventi Princz.*

*Második nyilatkoztatás a' Knobelsdorf által
Princz Beneventnek Sept. 12-kén adatott válasz, a'
melynek innyiben áll a' summája: — „Az ő Kirá-
lya, a' Frantzia ország és Pruszszia közönséges
ellenégeiknek mesterkedések által indittatott ezen
készületeknek tételésekre, a' kik a' két Státusok
között fennálló belső barátságot irigyelvén az egy-
szermind elterjeztett hamiss hírek által nyugha-
tatlanosságot gerjesztettek. A' Király ezen készüle-*

tekre nézve senkivel semmi előre való szót nem tett, és ezeknek hírek előbb megérkezett Párisba, mint Bétsbe, Pétersburgba, és Londonba. A' Király barátságos nyilatkozatást, tétellett vólt ezekről a' Berlinben lévő Fr. Követség, a' kitől arra még semmi választ nem vett. Az alólirnak és Marquis Luchésininek a' Császárral folytatott beszédekről a' tudósítás még Berlinbe meg nem érkezhetett. Igen kívánná tehát az alólirt, hogy addig míg Berlinből egy Kurir megérkeznet, halaszssa - el a' Fr. Országgyűlésék ezen Nyilatkozatásoknak közönségsé váló tételletését, &c. — „*Knobelsdorf*.”

A' *harmadik nyilatkozatásban* ezeket írta Princz Benevent Knobelsdorfhoz: — „A' Császár örömmel értette a' Knobelsdorf Ur tegnapi írásából, hogy Pruszszia semmi némű ellenséges alkura nem lépett volna Fr. ország ellen, hogy a' készülétek csak értelenségből tételődtek volna, és hogy remélteni lehetne, hogy a' Berlini őrző seregek azonnal vissza fogának oda hivattatni, mikélyest a' Király megértene azon dolgokat, a' miket Cs. e F. ge Luchezini és Knobelsdorf uraknak egy magános audientzián mondani méltoztatott. Éhezképpest rendelést tett ő F. ge, hogy ezen tárgyat -illető nyilatkozatások még a' jövő hétfőn ne terjesztődjenek, mint határozlatva vala, a' Szenátus cleibe, és hogy a' melly fegyveres seregek moziánában, a' Renus felé útnak indittatak, azonnal vissza térjenek, mikélyest a' Pruszsus Király' határozása olyanak fog táváltatni, hogy a' Német országban fekvő Fr. seregek nem fenyegettetnek, &c. &c. Költ Párisban Sept. 13 kán. — *Talleyrand Beneventi Princz.*

A' *negyedik nyilatkozatást* is Princz Benevent

teszi Knobelsdorffhoz Sept. 13-kán: — „Ő Cs. F. Ige meg nem foghatja (így szól a Fr. Minister) miként felejtkezhetett úgy el Pruszsia a' magajaváró', hogy a' maga Fr. országgal való barátságos összeköttetéséről le mondjon. Az ő közöttük való hadakozás a' leg tudálatosabb politikai történet, a' melyre nézve mihelyest Pruszsia a' hadi készüléteket föibe szakasztja és a' Német országban fekvő Fr. seregeket nem fenyegeti, azonnal a' Császár is vissza fogja mind azokat a' rendeléseket venni, a' mellyeket megtéetni, néki a' böltsesség parantsólta, &c. &c. — „*Talleyrand Beneventi Princz.*

Az ötödik nyilatkoztatást Knobelsdorf tette Princz Beneventhez; Sept. 20-kán. Még ebben is az előbbeni barátságos körülállások felől való biztatások fordúlnak elő, még ekkor is olyan reménységgel lévén Knobelsdorf Ur, hogy a' Fr. ország és Pruszsia felett öszsze gyülekezett politika fellegetek talán még minden veszedelem nélkül eloszlattathainak, minékutánna az ő ura a' Király a' Császárnak Marquis *Lucesinivel* tartott beszédjéről és maga kimagyarázásáról, a' tudósítást venni fogja.

Végezetre megérkezett a' Királytól Berlinből az erre való tudósítás is, azzal a' 20 lapokból álló levéllel egyetemben, a' mellyet Moguntziából küldött Princz Benevent a' Császár után Bambergbe, 's a' melyet (mint a' Frantziák első hadi tudósításokban láttuk) a' Császár egészszen el sem olvasván, azt mozdította rolla: hogy szájja erette a' Pruszszus Királyt, a' ki kétség kívül maga sem olvasta ezt a' *Rapsodiát* (más ortsárló irásokból

össze szedett irást). Ennek vétele után küldötte *Knobelsdorf* Úr Párisból Moguntziába Princz *Beneventhez* a' következő béfejező Nyilatkoztatást: „

„A' melly Kurir Berlinből a' Császárhoz szóló levelet hozta, ugyan az hozta nékem is a' parantsolatot, hogy a' következő nyilatkoztatást tegyem: Ennek czélja az, hogy a' két Udvarok között fennforgó bizontalankodás egészen elhárítódjék. A' Király hiszkedik magának, hogy az ő nyilvánosságos jelentéseit, a' Császár maga is helybe fogja hagyni. A' Király elég világosan kitette mindig említett levelében gondolkodásának egész mivoltát, és panaszának minden pontjait, a' mellyek ő F. gét a' leg hűségesebb Szövetségesből egy maga' fennállhatása eránt nyughatatlankodó szomszédá változtatták által. Ennek a' levélnek elolvassása eszébe juttathatja ő Cs. F. gének azt, hogy miye volt Pruszszia Frantzia országnak régtől fogva. Nem szolgálhatott volna é az elmúltakra való visszaemlékezés a' jövődönök zálogául? Mi tsoda megvakúlt bíró hihetné el azt, hogy Pruszszia, a' mely 9 esztendeig egész a' részrehajlásig kedvezett Fr. országnak, a' mely ezt nem egyszer semmivé tehette volna, és a' mely ennek rend felett való megerössödését igen is jól esméri, velle már most önként összeveszeni kívánjon. De bizony nem úgy van a' Pruszszia állapotja ezen tekintetben mint a' Fr. országé. Az ő múltakra való vissza emlékezése néki tsak nyughatatlanságára szolgálhat. *Hijába volt ő Neutralista, Bárát, sőt Szövetséges.* Az ő körülette történő felforgatódások, egy valóságos hódoltató és katona Hatalmasságnak eriai nevedése, fenyegetik ötet minden felől.

Pruszsia csak Frantzia seregeket és csak Vasallusokat szemlél maga körül, a' kik amazokkal minden felé egygyütt menni készek. Ez az állapot sokáig ekképpen nem tarthat. Minden nyilatkozatásai által azt jelenti ő Cs. F-g-e, hogy a' körülállások nem fognak másra változni: sőt országa belső részeiről még több fegyvereseket indított utnak. Már a' Frantzia Irók olyan dolgokra mernek ki bocsátkozni, a' melyere ugyan a' Pr. Király megvetéssel tekinthet, de a' melyek azonban annak az Országlószéknek, a' mely öfélé me' skoldásokat megenged, czélozásait avvagy tévelygését ki nyilatkoztatják. A' veszély naponként nevededik. Még kell haladék nélkül érteni egymást, mert külfömben késő fog lenni. Fr. ország nem lesz gyengébb azzal, ha igasságos lesz: Pruszsianak ditsósség-szonjuhozása pedig csak az ö függetlenségében és Szövetségeseinek bátorságokban áll. A' Király a' következő feltételeknek teljesítését várja a' Császártól: — 1) hogy a' Fr. seregek, a' melyeket semmi fundamentos ok Német országon nem tartóztat, leg kisebb kivétel nélkül mind takarodjanak túl a' Rénuson, minthogy csak ennek teljesítése szolgálhat a' Királynak a' jelen való állapotban a' bátorság' zálogaül — 2) hogy az Északi Szövetség normalódása' eleibe, a' melybe mind azok a' Statusok belé foglaltatnak, a' melyek a' Rénusi Szövetség' első fundamentos Konstitutiójában megnevezetve nintsenek, Fr. ország semmi akadályt ne tegyen — 3) hogy haladék nélkül alkudozások kezdődjenek-el, a' melyek által minden még per alatt levő pontok elgazittdjanak, 's a' melyekre nézve Pruszsia részéről előre való fundamento-

...Fr. országtól
 elválasztandó és a fűtő Apáturságokba (Essenbe, Werdenbe) Pr. seregek s állanak-bé. —
 „Az alóttartókat bizva, hogy ezekre olyan siető
 választ kérjen, hogy az, a' Király fő hadiszállására
 Oktober' 8-kán minden esetben megérkezthessék, ne
 hogy különben a' dolgoknak sebess és váratlan fo-
 lyamatjok miatt egygyek vagy másik félnek sere-
 gei önnön bátorságokról gondoskodni kéatelenit-
 tessenek, &c. &c. Költ Párisban Oktob. 1-ső nap-
 ján. — „Knobelsdorf.

*Folytatás a' Monitorben hivatal szerént kiadag-
 tott Frantzia hadi tudósításoknak: — „*

(*Jegyzés. — A' betűszedő ezen hadi tudó-
 sításoknak a' kezdetét, a' mely a' közelébb köit
 M. Kurir négy utolsó levéloldalain találatik, si-
 eitségből igen öszsze zavarta. Ilyen rendel kell
 azon levéloldaltokat olvasni. Az 592-ik oldal után
 az 594 ket kell olvasni kezdeni. Az 595-diknek
 15-ik soráról ezen szó után, hibája, vissza kell
 szökni az 593-dik oldalra; ezt végig olvasván is-
 mét az 595-oldalra és ezen a' 16-ik sorra kell is-
 mét vissza térni.)*

„A' Király' levele mellé vala a' Knobelsdorf
 Úr utolsó nevezetes nyilatkozatása is tétetve, a'
 melynek olvasása után így szollott a' Császár Mar-
 schal Berthierhez: *Marschal! ezen hónap' 8-kára
 meg vagyunk hivattatva; még soha ki nem mara-
 dott ilyen helyről egy Frantzia is: hanem, minthogy
 ezt mondják, hogy tusakodásunknak egy szép Ki-
 pályné is szemlélje akár lenni, legyünk udvarisok;*

siességünk-el éjjeli meghálás nélkül Szakszoníába. A' mi Császáruk nem ok nélkül szollott ekképpen, minthogy a' Pruszsiai Királyné, mint Amazon, Dragonyos Regimentje' formaruhájába öltözködve a' tábornál van; napjában 20 levelet is ír, hogy a' katonaságot annál jobban feltüzelhesse. Utánna *Lajos* Princz, egy ifjú bátor és vitéz katona, a' hadkivánóknak pártjok által felingereltetvén, gondólja hogy nagy ditsőséget fog ezen háboruban találni. E' két nagy példát követvén az egész Udvar, harsog a' hadkiáltástól. Hanem mikor az, a' maga irtóztató ábrázatjában magát megmútatja: ekkór mindenek ki akarják kezeiket mosni belőle; senki nem fogja megesmérni akarni, hogy az Északi tsendes tartományokra vonta az irtóztató inségeket, azt mondván, hogy öök, kívánták ugyan a' hadakozást, de más időpontban; nemtsak hanem végezetre még a' Királyra fogják háritani a' hibát, a' ki pedig egy valóságos egyenes gondolkodású ember, de a' ki az ő mesterkedéseik által megseblattatott. A' Frantzia seregnél ilyen intézetek tettek: — Az armádia három útakön nyomúl előfelé. A' jobb szárnya, a' mely a' Marschal *Soult* és *Ney* seregeikből és egy Bavarus tsoportból áll, Nürnbergből és Ambergből indul-ki, Baireuthban mind a' hárman özsze tsatólják magokat, és 9 ikben *Hofhoz* érkeznek; a' Bergi Nagy Hertzeg, Princz *Pontecorvo*, és Marschal *Davoust*, seregeikkel és a' Császári testörző sereggel egyetemben a' melyek az armadia' derekát formálják, Bambergából Cronachon által 8-dikban Saalburghoz érkeznek, a' honnan *Schleitzon* által *Gera* felé folytatják útjokat; *Lannes* és *Augereau* Marschallok, kiknek

seregeikből az ármadia bal szárnya áll, Schweinfurton által Coburgnak Graefenthálnak és Saalfeldnek veszik útjokat.

A' Monitörben kijött második hadi tudósítás Aumából Oktober 12-kén indúlt. Ebben leg nevezetesebb a' Pruszsus Princz Lajos elesése, a' mely így adatik elő ezen Frantzia tudósításban: — „

„Marschal Lannes Oktob. 8-kán Coburgba, 9-kén Graefenthalba megérkezvén, 10-ikben Saalfeldhez előnyomult, a' hol a' Princz Hohenlohe seregének előljáró tsoportja a' Lajos Kir. Hertzeg vezérlése alatt állott, a' ki a' hadjavaslók közzül az egygyik fő személy vólt. Az ágyuzás el kezdődvén, csak két óráig tartott. A' Pruszsus lovasság vissza nyomattatott, annak gyalogsága hátat adván hátrálása közben semmi rendet nem tarthatott; egy része a' mocsárba más része az erdők közzé kergettetett; 1000 émbert és 30 ágyut el fogtunk; 6 százan elestek. Midőn Princz Lajos a' vezérlése alatt lévő sereget ezen zürzavarban lenni szemlélte volna, szem-nyesen szembe szállott a' Frantzia 10-dik Huszár Regiment Kvártélymesterével. Ez a' Huszár ilyen kiáltással rohant a' Princzre: *Ald meg magad Oberstler. különbben mindgyárt meg halsz!* A' Princz ennek a' kardjával felelt: a' melly után ez olyan dőfést ejtett hasonlóképpen a' kardjával a' Princzen, hogy azonnal halva fordult-le a' lováról. Ha rossz polgárnak bizonyította is lenni magát ezen Princz, tsakugyan ditsösségesen és sajnálásra méltó módon múlt-ki a' világból. Úgy holt meg, mint minden katona kívánhatja. Két Adjutansai ölettettek meg mellette. Levelek találtattak nálla, mellyek azt bizonyítják, hogy a' Pruszsiai

ármadia azon volt, hogy mennél hamarább hozzá foghasson az effenségeskedéshez, mivelhogy attól tartottak hadakozás' kívánói, kik között ezen Princz és a' Királyné voltak az elsők, hogy a' Királynak békességes indúlatja őket az ő ezéjokban, ha nem sietnének velle, meg akadályoztatná, etc &c. —

Ugyanezen hivatalos tudósítás szerént a' *Scheitzi* tsatában, a' hol 10 ezer emberekből álló Prusszus serege feküdt, 9 ikben estve felé kellett Princz Pontecorvónak egy falut el foglalni. Itt láthatták, így fejezi ki magát az említett Parisi Montörnek írója, miként szólta a' Frantzia gyalogok fogadni a' rajok rohanó lovasságot; itt 300 Pr. fogatottatott el, 400-zan estek el Obersterjekkel együtt; ágyút is elvesztettek 2-töt. A' Frantziák mit sem vesztek; a' Pr. gyalogok puskáikat elhánván nyakrafőre futottak a' Frantzia bajonétok előtt — így van a' Frantzia hivatalos tudósításban elő adva. —

A' 3-ik és 4-ik hadi tudósításáikat *Gerdból* tették Októbr. 13-kán a' Frantzia vezérek. Ezeket el-mellőzhetjük, azért hogy semmi nevezetes történet nem fordul be nek elő. Az íródik se hosszasan, hogy a' Prusz. vezérek mely igen megzavarattak légyen a' Scheitzi és Saalfeldi történetek miatt a' magok plácumbjoknak folytatásában, a' Frantziák ellenben minőmü jó rendel és bizskodással közelgettek *Jéna* felé, a' hol végre October' 14-kén a' Prusszus fegyver' régi ditsőségét (mint az írók magokat ki fejezik) a' Frantzia fegyver' új ditsősége el temette, a' melynek nevezetesebb környülatiasai ekképpen adódnak elő a' hivatal szerént való 3-dik Hadi tudósításban: —

„Jéna, October 15-dikén. A' tegnapi tsa-
 ta elmosta a' mi *Roszbachi* (itt' verte meg 1757-
 ben November' 5-dikén Friedrich a' Frantziákat
 Merseburg és Weisenfels között) gyalázatunkat.
 Hét napok alatt elválék egy egész táborozásnak
 kimenetele, a' melly által meghülepitődött a' Prusz-
 szus armadia' hadi tüze. Minthogy a' Pr. Király
 célozása a' vólt, hogy a' hadakozást 9-ikben el-
 kezdje, erre nézve armadiájának jobb szárnyát
 Frankfurtnak indította vala a' Ménusfelé, míg az
 alatt annak derekával Würtzburg, bal szárnyával
 pedig Bamberg felé előnyomálni szándékozott.
 Már mind ezek útban valónak ezéjlok felé: hasem
 a' Fr. sereg azonközben, kevés napok alatt, a' hol
 nem gyaníthato t' volna, siető lépésekkel Saalburg-
 nál, Sechleitznál, Lebersteinnél, Geránál, és Naumb-
 burgnál megjelenvén, ekkor vette eszébe a' Pr. ar-
 madia, hogy a' Frantziák az ő bal szárnyára ke-
 rültek. Ehez képpest ázzal töltötték a' Prusszus
 vezérek Oktob. 9, 10, 11, és 12-két, hogy külömb-
 külömb osztályaikat, a' mellyeket előre kitsinált
 plánumjok szerént útnak indítottak vala, ismét egy
 seregbe gyűjthessék, a' mint is hogy Oktob. 13 kán
 egy valami 150,000 emberekből álló Prusszus ar-
 madia Kapelsdorf és Auerstadt között hadi rendet
 formált vala, A' Császár 13-dikban 2 órakor érke-
 zett Jénába, a' hol egy halomról, mellyet egy elől
 áró csoportunk el foglalt vólt, szemlélte az ellen-
 ég' mozdulásait, a' mellyekből ki hozta, hogy más
 nap reánk akar ütni, és a' Saal vizére menő nyi-
 áásokat el akarja foglalni; el foglalt vala pedig még
 egy oíly módon fekvő helyet is egy Prusszus csop-
 ort, a' honnan a' Jenából Weimar felé meö út

jól védelmezhetle, olyan gondolattal lévén kétség kívül, hogy a' Fr. armadia nem mérészelne kiállani a' térségre addig, míg ezt a' jó fekvésű helyet el nem foglalná. Egész éjjel dolgoztak embereink, míg egy kösziklán utat isinálhattak, hogy azon ágyukat vihessenek fel a' tetőre, A' Fr. nehéz lovasság még el nem érkezett vala, és meg sem érkezetett délig, 's a' Cs. testörző seregbeli lovasság is még 3 órányira volt minden siettsége mellett is hátra. Hanem a' hadakozásbanszokták magfokot oly bizonyos szempillantatok előadni, a' mellyekben semmi egyéb jó tekintetből nem lehet el halasztani azt az idő pontot, a' mellyben az ellenséget a' ráadásással meg lehet lelőzni. A' Császár ezen éjjel az Augerenü egész seregét fel vitte arra az oldalra, a' mellyről az ellenség mozgulásait szemlélte vala. Ennek előre való el foglalását nagy kárával mulatta el az ellenség, minthogy innét minden mozgulásait jól lehetett látni. Ugyan ezen oldal tetejére mentek fel a' Cs. testörző tsoportok, és ott négy szegletű formákban állapodtak meg. Ezeknek közepette töljötte-el a' Császár az éjjelt vigyázással.

(A' többi következik.)

J e l e n t é s.

A' Bertuch Természethistóriai Képeskönyvének Bétsi kiadásából, melly Deák, Magyar, Német és Frantzia nyelven van 's eléggé esmértes, a' 11-ik Tsomó elkészült. Minden hónapban uj Tsomó jelenik meg ezentúl is. Egy egy Tsomónak az árta 2 for. 30 xlv.

P. D.